

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Onor.
991 Biblioteca Un.

PROPRIETARĂ-ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Către de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitetului de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” nr. 1102.
Pagini 4-6-8 lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GH. BARÎȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei ... Autorități și Societăți lei
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 39 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942 Sâmbătă 24 Iunie 1944 Anul 107

Cine a început?

de
Ion Colan

Fiecare părăște în fața opiniei publice că începutul asasinării în masă, al distrugerii orașelor și împreună cu ele a valorilor culturale, unele de neînlocuit, se datorește celuilalt. Și fiecare își justifică acțiunile represive, dând vina pe partenerul de dincolo de baricade.

La urmă, dacă numai despre atâtea e vorba, opiniile noastre nu contează. Cineva, e absolut sigur, a trebuit să înceapă.

*

Noi, însă, acest Sud-Est european, ne întrebăm cu toată anărăciunea: Ce suntem noi de vină?

Doar toată lumea e de acord, că noi n'am început!

Iar dacă este așa, de ce am fost bombardată? De ce ni s'au distrus atâtea orașe, atâtea instituții, de ce a fost mortalitatea populația pe ulițe, pe holde?

Fiindcă, dacă este vorba să fim foarte serioși, apoi nu se va putea pretinde că prin aceste distrugerii s'a contribuit grozav la slăbirea potențialului de războiu al țării. În comparație cu posibilitățile industriale ale marilor țări în luptă, ce importanță mai putea avea dacă, rămânând întregi, noi am mai fi pus în luptă împotriva altora, nu a țării care ne atacau din văzduh, câteva sute de avioane sau un număr oarecare de tunuri în plus?

Dacă despre potențial de războiu se discută, apoi acela, la noi, să nu fie căutat în industria de armament, ci în ceea ce rezistă la toate bombardamentele din lume: e sufletul nostru, așa cum l-am moștenit, refractar tuturor nedreptăților.

Noi nici n'am început și nici n'am trecut la represalii. N'aveam de ce să începem, n'aveam cum răspunde și nici cu ce. Aceasta o știu bine și atacatorii cu care, cum se întâmplă, noi n'avem nimic de împărțit. Suntem în războiu cu ei, în mod formal, dacă două țări se consideră în războiu numai pentru faptul că și-au trimis reciproc acasă miniștrii acreditați. Atât, dar alt conflict noi nu știm să fi avut nici cu Anglia, nici cu Statele Unite. În definiție, Rușii ar fi mai îndreptățiți să ne terorizeze prin aviație, fiindcă ei au spus-o pe față că ni sunt dușmani, având revendicări față de România. Și e ciudat că n'o fac, sau o fac într-o măsură justificabilă după legile actualului războiu.

*

Dar de ce teroare anglo-americană în România, iată ceva ce nimeni din țara aceasta nu va pricepe niciodată.

Și va uita greu, ceea ce e mult mai

22 Iunie 1944

V. Branisce

Se împlinesc trei ani dela intrarea noastră în războiu. Trei ani de jertfă și de suferințe din ziua când oștirea română a plecat pe drumul greu al reparațiilor pentru eliberarea moșiei cotropite.

De atunci a curs sânge îmbelșugat și cruci de mesteacăn și brad au înscris pe întinsul pământului prețul încercărilor românești.

Ar vrea poate unii și alții să ne socotească astăzi în tabăra agresorilor, să ne facă răspunzători de acte și de atitudini pe care noi nu ni le putem însuși, pentru că nu ne aparțin. Noi nu am râvnit la bunul nimănui și nu am nutrit visuri imperialiste. Am intrat în luptă numai după năruirea granițelor noastre sfinte, după ce vecini lacomi și hrăpăreți, ocrotiți de zodii favorabile, au tăiat în carne vie în trupul țării noastre și au pângărit străvechi provincii.

Să mai discuți astăzi rostul luptei noastre însemnează să necotești cel mai elementar drept al unei națiuni: dreptul la o viață demnă și liberă națională. România, în granițele pe care i le făurise ciuintirea din vara anului

1940, nu mai putea să trăiască. Cu acest gând a intrat ea în luptă. Iar flăcăii noștri, căzuți pe îndepărtate meleaguri, prin stepe și vaduri străine, aveau înaintea ochilor străvechi biserici de lemn, rămase înafară de hotare. Ei nu urmăreau cuceriri ce nu erau ale noastre, ci plăteau prețul greu al jertfei pentru câștigarea unui drept. Preț pe care l-am plătit cu vârf și îndesat.

Astăzi, în ziua aniversării intrării în războiu, gândul nostru curat se îndreaptă spre cei căzuți, spre cei jertfiți în luptă. Ne închinăm cu evlavie în fața jertfei lor neprihănite și înscriem cu slove de foc în sufletele noastre credința curată ce i-a mînat în luptă.

Intre ei și noi durează o punte de argint: credința în dreptatea revendicărilor românești. Treacă peste noi o nouă furtună, urmeze încercări și mai aspre, nimic nu va putea să ne clinească din calea credinței noastre. Astfel ne pregătim pentru acel mîne, ce va trebui să se ivească pentru neam, chiar dacă unii din noi vom fi jertfiți zilei ce o așteptăm să vină.

Tristia

Per amica silentia lunae.
VIRGILIU

Ne depărtăm cu fiecare ceas
Și ne mințim cu fiecare secundă.
Am spune poate cuiva bun rămas,
Dar nu găsim pe nimeni să răspundă.

Rămân în urmă amintire, port;
Ca un oștean ce-și leapădă armura,
Nainte ne așteaptă timpul mort,
În urma noastră urlă geamandura.

Ne depărtăm cu fiecare zi,
Plecăm din noi cu fiecare oră:
E undeva un țarm spre miază zi
Și-o sete grea de limpede — Auroră!

Lucian Valea

Noua recoltă

de I. Bozdog

Ne mai despart abia câteva zile sau cel mult săptămâni de termenul când lanurile noastre bogate, datorită hărniciei plugarilor rămași acasă, ne vor răsplăti cu beșugul lor osteneala și vor asigura pentru un an întreg atât hrana armatei cât și a celor de acasă.

Dacă timpul, excepțional de prielnic în acest an, a făcut ca roada câmpului să fie și mai promițătoare ca anul trecut, este un ajutor special al Providenței, mai ales acum când, față de anul trecut, ne lipsesc bogatele regiuni ale Basarabiei de unde cu greu se va putea aduna recolta peste care se desfășoară operațiunile militare.

Țăranii lucrează cu puteri îndoit. Nu așteaptă nici îndemnul, nici dojana organelor administrative. Este conștient fiecare de rolul covârșitor al muncii ce o depune și de concursul său pentru reușita marilor eforturi ale armatei.

Înafara eventualelor pagube naturale însă, recolta anului acesta ne este pândită și de ochii dușmanului.

Nu e motiv de alarmare, dar nici nu putem fi nepăsători atunci când vedem că în actualul războiu se întrebuițează toate mijloacele pentru terorizarea adversarului, pentru sărăcirea și nimicirea lui. Ne putem aștepta deci și la încercări de a nimici recolta prin aprinderea ei.

Încercări neizbutite s'au făcut și anii trecuți și se vor face de sigur și acum, când sunt intrați într-o parte a hotarelor țării.

De aceea, chiar înainte de a se dicta măsurii prin oficialitate, socotesc că sătenii noștri va fi bine ca ei singuri să ia unele măsuri de precauțiune.

E necesar acest lucru, în special în regiunile expuse bombardamentelor mai dese, ori în regiunile peste care se dau luptele cu aviația dușmană.

Iată câteva măsuri de apărare pe care le cred potrivite:

Seceratul păioaselor din timp chiar când sunt în pârgă, fiind și mai sănătoasă recolta, și mai abundentă.

Așezarea crucilor (clăilor) să se facă la distanțe mai mari.

Miriștile să fie imediat arate
Păioasele să nu se adune în sate, ci să fie treierate pe câmp, în cantități cât mai mici și mai rare.

Tot așa să se facă și cu fănul (furajele). Să nu se adune cantități mari la un loc, nici în comune, pentru a se putea evita eventualele incendieri.

Încrestez aceste îndemnuri ca să fii putut contribui cu ceva la asigurarea noii recolte de care vom avea atâta nevoie în pragul asprelor zile ce le trăim.

Despărțământul „Astra” Brașov

Tabel de cărțile neridicate

Turcheș	vol. 112	Lei	9301
Mărcuș	116	"	9266
Araci	107	"	8911
Ariușd	106	"	8736
Doboli	109	"	8951
Lunca Calnicului	103	"	8812
Dobârlău	82	"	7913
Hălchiu	75	"	7652
Barcani	75	"	7747
Cernatu	71	"	7454
Băcel	86	"	8743
Poiana Mărului	125	"	10.678
Cristian	124	"	10.490
Satulung	103	"	8411
Ghimbav	113	"	9540
Hărman	119	"	10.061
Intors. Buzăului	130	"	11.451
Sânpetru	131	"	11.361
Vama Buzăului	130	"	9914
Feldioara	132	"	11.175
Rotbav	136	"	10.535
Ormeniș	63	"	7015
Măgura	74	"	7861
Șimon	71	"	7299
Apașa	69	"	7597
Zizin	67	"	7443
Hăghig	64	"	7261
Arini	62	"	7162
Satu Nou	61	"	6447
Iarăși	60	"	6997
Baciu	27	"	
Sohodol	27	"	
Bran Poarta	27	"	
Stupini	27	"	
Bod	27	"	
Blumăna-Brașov	27	"	
	3038		262.184

Pentru abonații noștri

Situația creată de bombardamentele aeriene ne-au forțat să apărăm numai odată pe săptămână, în 6 pagini.

Schimbările de adrese ale refugiaților și evacuaților din toată țara au dat naștere la multe încurcături, ziarele fiind trimise, până la primirea c. p. de schimbare, pe vechea adresă.

Pe de altă parte, circulația trenurilor, personalul redus al Poștei și multele greutăți pe care abonații le vor fi înțelegând și fără lămuririle noastre, au contribuit ca unii să nu primească gazeta regulat.

Îi rugăm să ne creadă că nu e din vina noastră.

Contra - pentru

(stilistică)

de Leca Morariu

In această atât de merituosă „Gazeta a Transilvaniei” („gazetă” și totuși, mai revistă ca multe reviste!) vajnic îndreptar limbii românești și prin iscusitul Axente Banciu, — un mic adagiu.

Subliniem abuzul realizat cu prepoziția pentru. Deși remarca noastră vine fără de tendințe dictatoriale, noi bine știind că idiomurile mai mici sunt tributare mimetismului (= supuse mai-măturii), așa dar sortite să imite limbile mai mari și că, în general, interuniformizarea limbilor e un proces fatal-firesc...

Dar iarăși știm bine cât de important e rostul dublului în limbă (v. eseul nostru Dreptate dublului în limbă!, revista „Voința Școlii”, Cernăuți. An. XXI Nr. 1, 1944) — și că nu ne poate fi indiferent dacă putem zice numai: pentru totdeauna, pentru ce, pentru aceea, pentru întâia dată, sau (mai sprinten și mai românește!): pe totdeauna, de ce, de aceea, prima dată etc.

In adevăr, după anumite calapoade străine, lumea noastră s'a deprins a zice: pentru ce (francezul pourquoi!), pentru aceea (fr. pour ça), în loc de: de ce, la ce, de aceea. Cf.: Pentru ce, la Asachi, Fabule 1844, 73 sau chiar la stilistul Ion Gorun, Știl românește? 1911, 53; pentru aceea — chiar la Caragiale, Câteva păreri în Noțițe și fragmente literare. „Bibl. p. toți”. 64. La fel: pentru totdeauna (franc. pour toujours, ital. per sempre, german. für immer, englez. for ever), pentru întâia oară (fr. pour la première fois) în loc de (mai sprinten și mai românește!): pe totdeauna și întâia dată („care întâia oară încăpuse în o cursă”, Asachi, Petru Rareș; „El vede 'ntâia dată pe gingașa Marie. Și întâia dată simte aceea ce-i amor”, Dim Petrino. La gură sobei 1976, 29). Cf. deci: „Iar dac'un vânt de nebunie [Peste viața ta pustie] S'abate pentru totdeauna — Vlahuță, Tu ești poet; pentru totdeauna apoi la Melchisedec. Inscricția dela Monăstirea Răsboenii 1852, 453 Ion Ciocârlan, Du-te dor... 377, I. A. Basarabescu în rev. Ethnos” II/1-2, 150, Ion Diaconu, ibidem 349, 369. Sau: „Pentru a treia oară”, O. Bobescu, Condițiunile unei bune traduceri, românești; „Și când pentru 'ntâia dată n.ândră-ți răsări în cale”, Vlahuță, Ce te uiți cu ochii galeși?... „pentru

întâia dată” I. Diaconu, „Ethnos” II/1-2 375.

Furișarea în românește a acestui pentru mai fu ajutorată și de patentul germanism odată pentru totdeauna (= ein für allemal!), intrus la noi cu chiar integrala lui stridentă de idiomat străin; vezi la Slavici, Norocul (Nuvele II 1907, 198, I. Ciocârlan, Du-te dor... 282, Iorgu Iordan, Limba lui Eminescu 1940, 5 și 15; la fel, Odobescu: „odată pentru tot perioful actual” în Condițiunile unei bune traduceri românești.

Năvala lui pentru găsia deci atâtea și atâtea porțițe de intrare în româneasca acelor care, după Axente Banciu: Spicuri din dicționarul greșelilor noastre de limbă, Brașov 1944 197, Extras din „Gazeta Transilvaniei”) ar fi oarecum „grafonii altor limbi în ediție românească”.

Și, horrible dictu, nici chiar Creangă nu scapă de așa pacoste! cf.: „școala a rămas pustie pentru (sic) o bucată de vreme” (Amintiri I. ed. Kirileanu 183), în loc de, sprinten românește: o bucată de vreme!

Dar mai conservativele expresii idiomatice și locuții și proverbe, atât de permanente corective într'ale limbii (cf. Leca Morariu, Graul viu — corectiv stilistic, Focșani 1940, ne vădesc de-finitiv că prepozițiile pe și de mai au și noima unui pentru, glăsuind astfel: „Dă-i pe veci uitării” Vlahuță. Ce te uiți cu ochii galeși?...; „Ori vi-i alipiți acum pe veci”, Goga, Strigăte în pustiu, 1915, 195; „dau cinstea pe rușine”, Creangă, Moș Nichifor Coțcariu!; „Am stricat orzul pe găște”, Brătescu-Voinești, În lumea dreptății 1908, 359; Și: „fete ce nu sunt de nasul lui”, I. Ciocârlan, Tainele munților 40; „purtând grija mare de pielea mea”, idem, ibidem 58; om de nimică; s'a găsi el ac și de jocul lui (Slavici contraface: ac și pentru (sic) cojocul lui”, Mara 1906, 106; „ar fi găsit el ac pentru (sic) cojocul sătenilor”, Povestii, I 113!) etc.

Precum, îndeobște, graul rustic și — dialectele confirmă aceeași plastică semantică: „Voi sluji trei ani pe ea”, „Ethnos” II/1-2, 244. Sau în istro-română: „Dat-âl'av i-tajend de rubl'i pre ie” Leca Morariu, Lu frații noștri 1928, 157; „Și de m're i Domnu viu” idem, ibidem 138.

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei. Asociațiunea „Astra” Brașov împlinește tot ce nu se ajunge. Se gândește cineva la asta?

Vase de cositor

farfurii, castroane, căni — înflorate — cumpără Muzeul „Astrei”-Brașov. De asemenea și orice obiect vechiu din industria casnică brașovenească (schemă în deosebi).

INSTANTANEE

Atențiune mărită!

E ceva? — Nu-i nimic? — Atențiune gradul II? — Gradul III? — Zău? Iată întrebările ce se pun de dimineață până seara, până noaptea târziu. Și dacă nu flutură pe buze cuvintele acestea, le poți citi clar în ochii tuturor, ochi îngrijorați, cu pupilele mărite, ce-și ațintesc privirea pe chipul trecătorilor zoriți. Fiecare tinde să ajungă mai repede acasă, mai aproape de odăpost.

Tresărind la zumzetul unui bondar, la mugitul unei vaci, un clacson câte-odată, un sgomot banal îți pare că e țipătul sirenei, primul ton grozav al acesteia, ce se înfige în inimile noastre ca ascuțitul unui pumnal. Nu cred că beduinul, rătăcînd în mijlocul deșertului are chipul desfigurat de spaimă când aude răcnetul numelui în apropiere, cum îl au bieții locuitori ai orașelor noastre când aud sirena de alarmă. De câte ori îi văd alergând și mai ales când văd ochii aceștia ieșiți din orbite, îngroziiți peste măsură, îmi vine în minte un tablou ce l-am admirat pe vremuri, un tablou de la mare pictor rus. O fată tânără de-o rară frumusețe complotase împotriva țarului Ivan cel Groznic și a fost condamnată la moarte. Icoana o înfățișa când era dusă spre locul de osândă. Pe un ger cumpiit care aninase slojuri de ghiță în bărbile și mustățile oamenilor ca și la gura cailor ce trăgeau troica, fata era numai în cămașă. Doar părul lung, negru, răsfirat pe spate îi mai împrumuta puțină caldura.

Incrementită de ger, biciuită de vânt și înfiorată de moartea care o aștepta, nenorocita ființă privea în juru-i și 'n figurile oamenilor care o însoțeau, cu niște ochi ce ogîndeau toată durerea și spaima, toată grozovia clipel. Ochi mari, negri, ieșiți din orbite.

Acești ochi îi văd adesea când sună sirena de alarmă. Și văd alergând lumea într-o singură direcție, pe-un singur drum: la pădure. Trebuie să recunoaștem că acei cruzi sbrători de care va pomenii odată istoria ca de ceva orbiți, au făcut totuși și o faptă bună. A dat omului prilejul să admire de aproape frumusețile naturii, să petreacă ziua — de multe ori și noaptea — în liber, sorbind aerul îmbalsamat al brazilor și mai făcând câte o porțiune de somn, culcat cu fața în sus, sub bolta răcoasă a vreunui fag bătrân. În aerul curat de munte nu lipsește nici pofta mîncării. Necazul îl învață pe om să fie practic. De ce să aștepți până sună sirena, să alergi apol gâfâind? Pornești mai bine de dimineață, frumuseț, urci încetșor pe răcoare, nu-ți expulzîmă la încercări prea grele, căci trebuie să mai fii seamă și de astmă, nu numai de binefacerea trailului în aer liber.

Cu atât mai vîrtos trebuie s'o iei din loc dimineața de timpuriu deoarece purtătorii de bombe și-au schimbat ora-riul. Au devenit mai „matinali”.

De aceea: E ceva? — Nu-i nimic? — Atențiune, gradul II? — Gradul III? — Zău? Ia dragă coșul cu merinde, la pătura, și ploierul și pleacă pe coclauri. Ecat. Pitiș

Victoria O. Bariș

— O amintire din copilărie —

de A. P. Bănuș

II.

A stat la noi două-trei săptămâni, încât începusem să mă obișnuiesc cu ea, fiind din zi în zi tot mai apropiată și mai dragută; mă lua în brațe, mă alina, îmi oferea pâine cu unt și cu magiun de măceșe (gustarea mea preferată), îmi spunea povești cu smei și cu zâne, sau, răsfoind „Familia” lui Vulcan, îmi explica litera și ilustrațiile, încât începusem să citesc zidul revistei și-o seamă de cărți. Dar cea ce mă mira mai ales, era melancolia ei adâncă și mai ales încercam să descopăr de ce nu-o apăsese iată-o zi servitorea. „Domnișoara Victoria plînge că zău și scrie poezii în albumul doamnei”, adică al mamei.

La acea vîrstă fragedă, d-șoara V.

îmi părea o ființă enigmatică, venită te miri din ce depărtări adânci ale globului. O femeie a durerii și-a plînsului, ce stărnea în mine sentimente admirative, amestecate cu un fel de teamă...

Numai mult mai târziu, când ajunsesem în clasele superioare ale liceului, am aflat că era fiica fratelui lui George Bariș, Octavian, fost profesor la liceul român din Năsăud și că, ajunsă în conflict cu tatăl ei, pe-o temă sentimentală, dacă nu mă înșel un amor desaprobat de aceasta, Victoria Bariș a fugit într-o zi din Năsăud, căutînd azil la mamă-mea, pe care socot c'o cunoștea din Blaj, unde va fi întâlnit-o la unchiul ei, canonicul mitropolitan Ioan Chirilă.

Răsfoind pe îndelete albumul cu versuri al mamei, legat în catifea și

bastră, cu copcii de aramă galbenă și intitulat „Buchetu” (o carte de peste 300 de pagini octav mare, ce l-a fost dăruită, după cum îmi spusese unchiul meu, Vicarul mitropolitan al Făgărașului Valeriu Popa-Comșa, de Teofil Frîncu, Moșul așezat vremelnic la Făgăraș și prezentat elogios de Nicolae Iorga în cartea sa „Oameni care au fost”, — pe paginile 288—99, albumul conține opt poezii scrise de mîna Victoriei O. Bariș în 1886, când, după cum amintisem, fusese scurtă vreme oaspele mamei mele, în Cohalmul Târnavei Mari.

Voi comunica azi onorațiilor mei cititori, în ortografia de azi, patru din cele opt poezii, care poartă iscălitura V. O. B. și cred deci că sunt poeziile ei originale.

La pag. 228 a scris:

„Desperarea”

Destin al omenirii, oarbă fatalitate!
Lege fără putere, izvor de nedreptate,
Extrem de rău și bine ce 'n creerii omeniești
Pe tronul neștiinței ca un despot domnești.

Tu schimbi pe om în fiară, amorul lui în ură,
Tu degradezi de-odată cer, lume și natură.
Devii tiranul nostru — dar altu-i Dumnezeu,
Astfel îmi spune mie zdrobit sufletul meu.

Victoria O. Bariș

Urmează patru versuri nemțese de A. Meisner.

Pe paginile 289—90 a scris poezia „La Tine”:

Ochi ca noaptea cea adâncă
Pentru ce s'au întâlnit,
Pentru ce așa de tainic
Așa duce mi-ați zămbit?

Nu știți voi ce soartea crudă
Scrie-a cu mîna de foc
Să trăiesc fără speranță
Și să mor fără noroc?

Cât te-am iubit nu poate spune
Nimic și nimeni pe pămînt,
Pentru 'n amor așa de mare
Nu are limba vreun cuvînt.

De mi-ai fi zis în noaptea neagră
E ze, noaptea s'ar fi slășit,

Animale care-și adorm prada

Sunt animale și păsări care de de frică și de spaimă își pierd puterile cu desăvârșire. Aceasta se cheamă că ele cad într'un fel de hipnoză, o stare asemănătoare somnului. Sunt unele care nu-și pierd cu totul conștiința când se găsește în fața unei primejdii de moarte. Ele mai pot vedea puțin ceea ce se petrece în jurul lor. Așa, de pildă, unele păsări deși sunt înspăimântate de o altă pasăre de pradă care se repezede asupra lor, totuși își mai pot mișca capul și mai văd cu ochii. Altele însă înțepenesc de frică imediat și pot fi prinse sau ucise pe loc pentru că nu mai pot să se apere. Sunt în alte țări niște țururi care se aruncă la pământ și rămân nemișcate atunci când sunt legați pentru a fi transportați la gară sau duși la abator. Un leopar din Africa când aude strigătul Negrilor care-l vânează înțepeneste de spaimă și se lasă prins cu mâna. Oposumul (un fel de pisică sălbatică) rămâne nemișcată când se găsește amenințată de un șarpe mare. Șarpele îl paralizază cu ochii. Sunt multe animale și vietăți de prin câmpuri care puse în fața primejdii de a fi mâncate au însușirea de a se preface moarte. Când se apropie dușmanul și ele rămân nemișcate, de multe ori sunt trecute cu vederea din fîndcă animalele de pradă văd numai mișcarea, tot ceea ce stă pe loc nu le atrage atenția.

Vremi întunecate -- suflete luminate

de Bădicu Gheorghe

VI

Cărturarii noștri de ieri au știut că poporul nu poate scăpa de jug și nu poate să vadă soarele libertății, decât prin biserică și școală. Ei știau că poporul care se înstrăinează de biserică și de școală își pierde limba și plătește cu viața. Mai știau că credința 'n Dumnezeu este o putere mare. Iar cine vrea să dărâme credința din sufletul poporului, acela vrea să surpe însuși poporul. Tocmai asta au urmărit-o stăpânitorii noștri de ieri. De aceea istoria noastră este o serie de prigoane venite din partea acelor care n'au cruțat nicio tiranie și nicio momeală, ca să ne fure limba și credința. Dar tăria noastră a fost legătura de oțel între turmă și păstor. Atâtea năpăstuiuri abătute asupra neamului nostru — care astăzi trece furtuna cea mai — grea l-ar fi doborât dacă nu era stânca credinței de care s'au izbit toate valurile. Cei câțiva care n'au avut tărie destulă și s'au îndoit ca trestia la suflarea vântului, s'au lepădat de legea lor, — căsătorindu-se în familii străine s'au trecând la sec-

tari, îi putem număra pe degete.

Ei nu mai sunt ai noștri. Pentru că ce se întâmplă? Cine s'a înstrăinat de biserică lui, acela s'a lepădat de neam.

Proverbe indiane

Pe cel ce subț picior îți sapă
Nu-l prinde prieten, cât trăiești.
El ți-e dușman: să-ți amintești
Că apa-i apă.

Cine se pune cu nebunul, mai
nebun este.

Până la împăratul, rabzi încă-
leratul.

Omul până nu slujește, stăpân
n'ajunge.

E mai ușor a face rău.

Minciuna poate până la un loc.

Hrana sufletului, depărtarea pa-
timilor.

Gazda păcătuiește cât și hoțul.

Banul întunecă și cea mai mare
minte.

Ajunge din Vlădică, popă.

Trad. de Gh. Coșbuc

Iar cel care, crede în Dumnezeu, acela nu crede în nimic. Nici în sine, nici în neamul său, nici în patria sa, nici în steagul ei. Pentru că iubirea de neam și de țară tot din credința în Dumnezeu pleacă. Iar în sufletul rămas gol, fără nicio credință, fără niciun ideal, știți cu ce se umple?

Se umple de buruieni, de mărăcini, de șerpi și de șopârle, ca o grădină pustie, în care nu intră sapa și coasa.

Omul fără credință ajunge un om pustiu și fără căpătâiu. Iar omul fără căpătâiu, — adică fără temei și fără așezământ sufletesc, este o boală în trupul neamului. Și, firește, orice organism sănătos caută să se scuture de boală. De aceea cel mai cuminte lucru pe care se cuvine să-l facem este să mergem pe calea strămoșilor.

Ne vom simți totdeauna tari, senini și cu sufletul limpede.

Ei au trăit vremuri întunecate, dar au avut suflete luminate și au răzbit. Să mergem pe urmele lor și vom birui!

Grindina

Știm prea bine ce pagube mari poate să facă grindina. De curând, un învățat din Elveția a inventat un mijloc de a combate grindina, alungând norii cu niște rachete. Experiențele lui au dat rezultate foarte bune, norii fiind preschimbați în ploaie mai înainte de a se forma gheața.

Ceea ce este însă și mai interesant este faptul că invenția aceasta nu e atât de nouă pe cât se pare. Geții și Dacii strămoșii noștri, când tuna și fulgera, aruncau cu săgețile în sus către cer ca să alunge spiritele rele și dușmănoase. Cât despre credința lor de a pune în seama duhurilor rele toate fenomenele naturii, înțelegem foarte ușor că Geții și le explicau într'o legătură oarecare cu religia lor, crezând că spiritele rele fug de săgețile lor. Oamenii primitivi, de care mai sunt și astăzi, combăteau efectul fără să știe cauza. Noi, civilizații de astăzi, trebuie să știm cauza ca să putem combate efectul.

Dorbe înțelepte

Cel ce-și încuie bogația
Și pe săraci nu-i dăruiește,
Nici pentru el nu cheltuiește,
E o momâie ce păzește
Pe seama altora, câmpia.

Trad. de Gh. Coșbuc

Aș fi crezut și pentru mine
Un soare dulce-ar fi zâmbit.

De mi-ai fi zis, vino cu mine,
Mă duc la moarte, la nevoi,
Fără 'ntreba, mergeam cu tine
Și-am fi murit tot amândoi.

Cum s'au sfârșit acestea toate
Eu nu pot spune, nu pot ști,
Dar știu că am iubit odată
Și că 'n etern n'oiu mai iubi.

Și ura cea amară
Și dulcele amor
Au dispărut cu totul
Încet — încetșor.

Și 'n locul lor e pace
Ce nu s'a mai sfârși,
Un dor de-a rămas încă
E dorul de-a muri!

Finis

V.

Pe paginile 291-295 se succed poeziile: „Doi ochi”, „Romanță”, „Portretul meu dat la o filință dragă”, „Amor constant”, fără să poarte nicio iscălitură. Cred deci că nu sunt poezii originale.

Seria de poezii originale se continuă apoi cu penultima, fără titlu, doar „Dedicată Doamnei M(aria) B(ănuț):

Adio, destinul trece, el te cheamă și mă lasă..
Adio dar armonie ce din glasul tău sorbeam
Ah, urându-ți cale bună, simt durerea ce m'apasă
Simt o lacrimă ce-mi spune cât de mult eu te
[iubesc.

Tainica speranță pune p'a ta buză o zâmbire,
Steaua ce-ți conduce pașii strălucește în senin,
De luci-va totdeauna, ah, atunci a ta privire
O întoarce spre aceea ce în lipsa ta suspină.

Într'o zi, cu timpul poate, vei găsi ascunse 'n
[tine
Șoapte care îți vor spune că-i un suflet arzător,
Ce preț are când se pierde și atunci gândind
[la mine

Vei întinde a ta mână peste tainicul meu dor.
Cohalm, în 25/I 1886.

Victoria O. Baritiu

Și se încheie cu un rămas bun,
scris probabil în prețuia plecării ei dela noi, intitulat:

„Adlo“

Precum un singur nume săpat în piatra rece
Subt care s'odihnește un searbăd muritor
Oprește câte-odată pe acela care trece
Tăcut și gânditor,

Tot astfel și-al meu nume, ce-i scris pe-această
[foaie,

Ca marmora de albă și rece tot așa,
Privirea ta dutoasă, ce inimile 'nmoaie
S'atrăgă asupra sa.

Și dacă tu vr'odată citi-vei al meu nume
De toți ca și de tine uitat pe-acest pământ
La mine-atunci gândește ca și la cei din lume
Sburăți ca frunza 'n vânt.

Înmormântat de-acuma, ca 'n cartea relei soarte,
E-alce tristu-mi suflet, de-a-pururea ursit
Ca mort să fie 'n vlață și mort și după moarte
Și în mormânt acoperit.

Toute mon ame
Est un tombeau.

Victoria O. Baritiu

*

M'am întrebat de multe ori: Unde s'o fi dus Victoria Baritiu, după ce-a plecat dela noi?

Io fi fost dat să se mărite cu alesul inimii, sau a trebuit să devină soția altuia?

O fi avut copii? Mai trăiesc? Cine-s și unde-s?

Va li continuat cu poeziile? Sau versurile ei de-atunci, pline de melancolie, vor fi fost doar efectul trecător al unei covârșitoare dureri? Cine să mai știe?

Poate vr'o rudă apropiată, de-o mai fi trăind...

PAGINA MUNCITORULUI

Războiul muncii

de M. Someșanu

Nici nu se vor fi risipit bine vânturile luptei și cenușa prăbușirilor încă nu se va fi răcit, când o încordare nouă, la fel de aprigă ca și războiul, va prinde să freacă în duhul și în brațele omenirii.

Căci vieța nu se va lăsa istovită în mijlocul dărâmaturilor, ci va porni la drum cu încordare sporită, reclădind ceea ce a fost spulberat în deslănțuire.

Ca niciodată până acum, munca va stăpâni sorții omenirii. În sudoare și cântec vom ridica sălașii noi. Lucrările mânilor omenești vor putea fi oricând risipite, dar puterea constructivă a deului din noi nu va putea fi risipită de nimeni. Vom înălța ruinele și vom ridica altă zidărie, mai cuprinzătoare și mai puternică. Va trebui să recâștigăm anii de irosire ai războiului și să înnoim, așa cum se cuvine, firul devenirii omenești.

Va fi o întrecere a muncii. Căci steagul vremii ne-a luat-o tuturoara înainte. Chiar și acele care n-au suferit pustiirea incendiilor și a bombardamentului. Căci aceștia s-au îngrădit în țarcul unor anumite producții, păgubind pe celelalte, care nu vor întârzia a-și cere drepturile la activitate.

În felul acesta nici ei nu vor fi scutiți de efortul reconstrucției.

În această întrecere a muncii, mai puțin aspră dar la fel de încordată ca și războiul, popoarele se vor întoarce la panoplia armelor lor muncitorești, alegând mistria în locul grenadei și sapa în locul baionetei.

În sudoare și cântec, aplecați peste ogoare, nicovale, sau slove, după felul muncii fiecăruia, vom ostent înălțarea țării, pentru îndreptățirea și pentru glorificarea celor care și-au dăruit puterile și sângele în pragul străinătății.

Căci nu vom putea ridica alt mausoleu, mai mândru și mai adevărat, celor care au suferit și-au sângerat la hotare, decât cel al unei țări în care înfrățirea muncii să lumineze și să dogoare ca soarele lui Dumnezeu.

Orariul Camerei de Muncă Brașov

Incepând cu data de 8 Iunie a. c. și pentru tot timpul situației excepționale, orele de serviciu vor fi, în fiecare zi, afară de sărbătorile legale, dela ora 15—20.

În fiecare zi înainte de masă între orele 7—10 va fi un funcționar de serviciu, pentru a da informații și a primi cereri.

Întoarcere...

de T. M. Welther

Nu este întotdeauna bine să cugeți asupra întâmplărilor. Gândirea omenească este, fără îndoială, cel mai mare dar pe care Dumnezeu l-a făcut pământului acestuia. Dar ori este sălășluită prea adânc prin tainele sufletului — încât foarte arare poți ajunge până la ea — ori este prea pîrpirie și prea neajutorată, așa cum sunt puși cei golași ai cântătoarelor.

Astfel fiind, foarte rar și se întâmplă să o ai la îndemână.

În vremuri liniștite, când întâmplările păstrează un pas molcom și potrivit înțelepciunii omenești, gândirea e mai cutezătoare și mai de ispravă. Dar când se cutremură pământul de prăvalnice pomiri ucigăse și vuitul urei îți umple urechile și inima, gândirea se trezește neputincioasă și se afundă în tainele ei. Iar omul se simte atunci singur, lipsit de cea mai aleasă îndemănare a lui.

Cu deosebire cei care își prea șlefuiseră gândirea prin buchile cărților și ajunseră să-și făurească o adevărată religie din puterea cugetului lor, simt deodată cum pasărea măiastră încețază să le mai cîrpească subț frunte și cum o negură deasă le învăluie singurătatea.

Căci vremurilor tari de acum nu le mai ajunge gândirea.

E un lucru foarte interesant să vezi cum, înaintea progresului de ordin tehnic, înaintea cuceritorului iures al civilizației materialiste, sufletul omenească încearcă o întoarcere la făgașul trecutelor sale năzuinți.

Iată cum avionul, acest fruntaș al veacului nostru de cotropitoare civilizație este, în același timp, și ispravnicul întoarcerilor noastre spre priveliștea și înțelegerile de leagăn. De atâta vreme nu mai schimbaserăm binețe cu țărani noștri. Astăzi suntem oaspeții și învățăceii lor. Căci nu numai casa, ci și inima țaranului ne stă deschisă înainte. Din smerenia căsuței sale de muncitor cuprins între zărilor lui Dumnezeu, noi ne culegem liniștea, iar din inima lui caldă și dăruitoare ca ploile lui Cireșar, noi deprindem slova vechilor pravile ale vieții.

Țaranul nu gândește ca noi. Duhul lui de cunoaștere toarce altfel de velințe, unde întinderea este înlocuită prin adâncime și iscusința prin încredințare.

În preajma lui, noi vom învăța că deasupra trufășului gând al lumii civilizate, deasupra ușurinței de

a prețului lucrurile după chipul lor cel fățarnic, întârzie înțelepciunea grea a omului care nu-și biciuiește gândirea, ci o lasă să crească firesc, sub oblăduirea lăuntrice simțiri.

Vom deprinde, cu vremea, cugetul cel înfrățit cu simțirea al țaranului.

Și nu ne vom mai îmbulzi înspre înțelegerile pripite ale veacului nostru. Căci din acestea au crescut doar prădăciunile și nestatornicia, în timp ce țaranul a rămas statornic și plin de omenie în mijlocul ogoarelor sale bătrânești.

Este ciudat să vezi cum, în balanța lumii, avântul distrugător al civilizației de astăzi se cumpănește cu puterea dorului de întoarcere la vechile înțelesuri de viață.

Și — mai ales — este ciudat să vezi cum ispravnicul acestei drumetii înspre obârșie este, în același timp, solul cel mai credincios al duhului care stăpânește civilizația lumii de acum: avionul.

Din mulțimea răutăților care ne potopesc de sus, să căutăm a prinde mărgeaua luminată a singurului bun: *îndemnul de întoarcere la inima cea plugărească a țării.*

Plata prestației comunale pe 1944/45

Prin ordonanța Primăriei Municipiului Brașov Nr. 20/7592/944, s'a fixat această contribuție anuală la 2000 lei de persoană, (bărbați), între 21—60 ani etate. Plata este obligatorie până la 1 Iulie 1944.

Ordonanța dispune ca patronii și conducătorii întreprinderilor să nu achite salariile sau diurnele etc., dacă angajații și furnizorii nu vor face dovada plății prestației de apărare antiaeriană și a prestației pentru drumuri pe anul în curs.

Depunerea declarațiilor anuale pentru taxele sanitare

Toate întreprinderile comerciale și industriale depun asemenea declarații la Serviciul Sanitar al județului. Declarațiile vor cuprinde: valoarea locativă a localului, după contracte, la care se adaugă impozitele fiscale și comunale.

Această taxă este stabilită prin regulamentul respectiv, la 3% la totalul valorii locative. Termenul pentru depunere expiră la 30 Iunie a. c.

În caz de nemulțumire cu impunerea, care nu poate depăși 3% maximum la valoarea locativă, părțile pot face apel în termen de 15 zile dela comunicare.

Citiți și răspândiți Gazeta Transilvaniei

Urâciunea pustiirii — tehnică și păcat

de pr. Ion Scurtu

Vremea pe care o trăim nu are pereche în tot cursul veacurilor din trecut. O admiră unii, și într'adevăr este de admirat. Noi, și cei ce s'au făcut părtași din cupa ei de venin, ne îngrozim de născocirile ei cu aceeași bună dreptate.

Câte frumoase gânduri n'a realizat în timpul din urmă iscusința omenească! Sufletul nostru, când era furat de lumea basmelor sau de legende, ori de visuri fericite, vedea adevărul de civilizația și tehnica de azi a putut realiza. Să sbori mai departe și mai sus ca pasările, să vorbești peste oceane, țări și mări, să mergi nu numai pe deasupra apelor ci și pe sub ape, — iată lucruri ce par atât de banale pentru zilele noastre. „Fabulosul e acum în comerț”, iar minunile, cum spune un înțelept, se găsesc de vânzare în prăvălie.

Cei ce urzeau aceste gânduri în legende sau în visuri, erau nespuse de fericiti. Niciodată nu și-ar fi putut măcar închipui că odată ce se va putea realiza frumosul lor gând, lumea se va îngrozi.

Puterea prinsă din natură de civilizația sau tehnica oarbă, nefinsuflită și mută, oricât de minunată ar fi ea, nu se poate conduce singură, ci altul o pune în mișcare. Stă în mâna omului manivela ce deslănțue „urâciunea pustiirii”, cum zice scriptura, sau să ușureze povara cea grea și istovitoare a vieții.

Nu căutați pricina furtunii ce bântue acum în tehnica ce ucide și orbește, ci de vreți să găsiți într'adevăr izvorul ei, căutați-l mai adânc și-l veți găsi mai aproape: *el zace în sufletul nostru.*

În sufletul bietei făpturi omenești e cuibărit în germene prăpădul. Acolo s'a încins războiul patimilor, mai pustiitor ca al armelor. Nu vor amuți armele până ce nu se vor potoli urile. Cât de blestemată a fost, Doamne, clipa în care s'a aprins ura și apoi suferința în sufletul celor dintâi oameni; când „mâna cutezătoare a rupt legătura care mă unea pe mine și toată lumea cu izvorul adevărat al vieții și fericirii”, cu Dumnezeu; când a întinat podoaba și a tulburat rândulala paradisului pierdut

și când a fost aruncat în pulbere și stricăciune tot neamul omenească!

Astăzi, ori încotro mă întorc, în toate părțile văd urmele acestui îngrozitor păcat. Înaintea ochilor noștri, la fel ca înaintea prorocului, se deschide cartea vieții, unde stă scris: „plângere, jale și durere”. E înspăimântătoare puterea stricăciunii sub care geme toată făptura.

Nu mă întreba cum și când a fost începutul durerii! De vrei să crezi, te îndemn să deschizi primele pagini din Scripturi, iar de nu, uită-te în apropierea ta și vei vedea, ca și pe câmpul unde s'au desfășurat luptele, urmele prăpădului, gemete și moarte!

Inima ta se va înduioșa și va arunca blestemul și osânda asupra civilizației și tehnicii de azi. Poate, într'un târziu, va găsi locul adevărat unde stă „urâciunea pustiirii”: în sufletul omului și al neamurilor care au nesocotit porunca și voia lui Dumnezeu și a îndrăgît atât de mult păcatul.

Depunerea declarațiilor pentru obținerea cărții de muncă

Intreprinderile comerciale, bancare, industriale și de transport, etc., care utilizează funcționari, lucrători calificați, industriali, muncitori necalificați, ucenici, precum și orice alt personal, să procure formularele necesare de la Oficiile de muncă — (în localitate de la Inspectoratul Muncii, Str. N. Iorga) — și să le pună la dispoziția salariaților lor, pentru completare și depunere la Inspectorat, în scopul obținerii cărții de muncă.

Patronii fără salariați, precum și intreprinderile de orice fel, care au în serviciul lor până la 10 salariați, sunt obligați să depună declarațiile la Inspectorat până la data de 30 Iunie 1944.

Toate intreprinderile și instituțiile care posedă mai mult de 10 salariați, vor păstra declarațiile și vor depune, până la aceeași dată, tablourile nominale în care se va înscrie fiecare declarant cu profesiunea pe care o are, însoțite de buletine de intrare în serviciu, — formalitate nouă introdusă. În schimbul acestor tablouri și buletine, oficiile de muncă le vor elibera cărțile de muncă și fișele individuale pentru a fi completate.

Costul imprimărilor necesare introducerii cărții de muncă este: 100 lei pentru carte, 5 lei declarația și 2 lei buletinul.

Nerespectarea dispozițiilor de mai sus, vor fi sancționate conform legii.

Eliberarea facturilor către comerțanți

Ministerul de finanțe, prin ordinul Nr. 400617 din 11 Mai a. c., a aprobat ca pentru vânzările făcute de comerțanți, până la 5000 (cincimii) lei, ștampila de factură să se aplice pe notele de cumpărare.

Impozitul pe cifra de afaceri datorat de restauratori asupra zahărului întrebunțat la prăjituri

Ordinul circular Nr. 44135 din 20 Aprilie 1943 lămurește că impozitul pe cifra de afaceri se datorează la prăjituri și de restauratorii care vând astfel de produse clienților, dacă sunt făcute de ei, în laboratorul propriu, sub denumirea de prăjituri înțelegându-se produsele specifice cofetărilor.

Condițiunile de impozabilitate pentru astfel de produse la restaurante este ca să aibă laborator propriu și să facă în mod obișnuit, ca o anexă la bucatărie, prăjituri, nu incidental, de ocazie sau în urma unei comenzi întâmplătoare.

Ulterior, prin ordinul circular Nr. 444902 din 25 Iunie 1943, acest impozit s'a schimbat cu o taxă asupra zahărului, de 34%, la valoarea facturilor de cumpărare. Taxa se va vărsa lunar la Administrația Financiară, cu borderouri în trei exemplare.

Ministerul Justiției
Direcțiunea juridică

Publicațiune

D-l Dobre T. Gheorghe, domiciliat în Brașov, str. Oheniei No. 17, a făcut cerere acestui Minister de a fi autorizat să schimbe numele său patronimic de Gheorghe în acela de „Georgescu” spre a se numi „Dobre T. Georgescu”.

Ministerul publica aceasta, conform art. 11 din legea asupra numelui, spre știința aceluia care ar voi să facă opozițiune în termenul prevăzut de alineatul II al zisului articol.

Mica publicitate

Uzina CALAN caută un conducător de restaurant

Solicitorii se vor adresa pentru informațiuni Direcțiunii Uzinei Călan, comuna Crișeni, jud. Hunedoara.

Scoala de șoferi de pe lângă Liceul Industrial Brașov, Str. General Traian Moșoiu 48, telefon 2800, primește înscrieri până în ziua de 28 Iunie 1944 pentru cursul de șoferi care începe în ziua de 1 Iulie 1944.

Pierdut poșetă cu carnet CFR, studentă și permis de circulație pentru automobile, pe numele Maria Onofreiciuc, Str. Făgărașului 11, Brașov. Le declar nule.

Tipografia „Astra” Brașov caută

ucenici români

Spitalul Oftalmologic (Spital de ochi) Brașov

Nr. 304 22 Iunie 1944

Publicațiune

Se aduce la cunoștința tuturor amatorilor interesați, că în ziua de 10 Iulie 1944 ora 4 după masă, se va ține în cancelaria spitalului din Str. Constantin Vodă Brâncoveanu Nr. 4, licitație publică prin bună învoială, pentru darea în atepriază a lucrărilor de reparație a unui gard de împrejmuire a grădinei spitalului.

Licitația se va ține în conformitate cu art 88—110 inclusiv din L.C.P. Regulamentul O. C. L. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Ofertanții vor depune, pe lângă ofertă, și o garanție de 10% din valoarea prețului oferit.

Ofertele se vor face în conformitate cu caietul de sarcini și deviz, care pot fi văzute în fiecare zi de lucru dela orele 8—12.

Medic primar, director,
Dr. Pușcariu Iosif

Administrator,
Todoran Zaharia

Spitalele

din municipiul Brașov, unde se pot interna răniți

1. Spitalul Mărzescu, str. Cuza Vodă.
2. Spitalul Boli Sociale, str. Dima.
3. Spitalul de Ochi, str. Brâncoveanu.
4. Spitalul Contagioși, str. Cicio Pop.
5. Spitalul Militar Regina Maria.

În afară de spitale, toate sanatoriile din municipiu au un anumit număr de paturi rezervate pentru răniții din bombardament aerian.

medicul-șef al municipiului
Dr. Upliu Ștefan

— Bine ați venit, ei... ce mai e nou?
— Bine v'am găsit, suntem sinistrați și am venit aici, dar foarte curând ne vom reface căminul căci am câștigat la Loterie.

Luați-vă lozuri dela colectura cea mai apropiată de unde vă aflați, spre a participa la câștigurile de MILIOANE ale Loteriei lunare

PUTEȚI CĂȘTIGA CU UN LOZ

5 MILIOANE

V'AȚI LUAT LOZUL?

LOTERIA DE STAT *lunară*

GRUPA 32 TRAGEREA LA
SERIA IUNIE 6 IULIE 1944

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curată românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

Numai Asociațiunea transilvană „Astra” ne ajută; se gândește cineva la asta?

Posturile sanitare de prim ajutor

Postul I. Cazarma Pompierilor, str. Mihai Viteazul Nr. 7 Telefon 2422.

Postul II. Serviciul Tehnic, str. Regina Maria 64. Telefon 3830 și 1397.

Postul Nr. III Fabrica Bărsava, Calea Bucureștilor Nr. 36. Telefon Nr. 1377 și 1338.

Postul Nr. IV Dispensarul Dârste. Telefon 2333.

Postul Nr. V. Ambulatorul Policlinic. Str. Hirscher Nr. 1. Telefon 2708.

Postul Nr. VI. Ambulatorul Casei de Asigurări Sociale, str. Prundului 7. Telefon 3020.

Postul VII, care a fost bombardat, s'a mutat tot la Ambulatorul Policlinic la Postul V.

Postul VIII. Dispensarul din Stupini, Telefon Nr. 2539.

Postul Mobil. La „Salvarea” str. Cuza Vodă. Telefon 1234.

medicul șef al municip.

Dr. Upliu Ștefan

Inspectoratul Premilitar-Extrașcolar
Municipiul Brașov

Publicațiune

Se aduce la cunoștința întregului tineret școlar, până la vârsta de 20 ani inclusiv, băieți și fete, — (curs primar, complementar, ucenici și secundar) — ce își au domiciliul pe raza Municipiului Brașov, că în conformitate cu Instrucțiunile Nr. 1115/944, ale Ministerului Culturii Naționale, sunt obligați ca'n timpul verii să aibă o activitate încadrată în sus numitul ordin.

Ca urmare, întregul tineret este obligat:

1) a se prezenta în termen de maximum 10 (zece) zile, la Inspectoratul P. E. Municipiul Brașov, — pe Promenada de sub Tâmpa, — pentru a fi înscris și repartizat la subcentrele ce se vor înființa în acest scop;

2) că la începerea anului școlar să prezinte direcțiilor școlilor respective adeverințe de această activitate.

Odată cu aceasta, d-nii profesori(e) și învățători(e), ce sunt în Brașov, și nu activează la acest Inspectorat, sunt rugați a veni spre a li se încredința conducerea unui subcentru, întrucât și d-ilor au această obligațiune.

Informațiuni

Ce se întâmplă cu lucrătorii întreprinderilor fără lucru?

Inspectoratul Muncii Brașov comunică:

Constatându-se că, în urma bombardamentelor, întreprinderile întâmpină dificultăți, fie din cauza lipsei de vagoane, fie din lipsa materiei prime și ca atare încetând livrările sunt nevoite să reducă timpul de lucru și deci și lucrul în fabrică este redus, Ministerul Muncii de acord cu organele competente a luat hotărârea ca toate întreprinderile care se găsesc în situația de a nu putea continua lucru s'au de a reduce lucrul, să înceapă a da concedii de odihnă sau pentru muncile agricole lucrătorilor.

Vânzarea timbrelor de 6%

Se aduce la cunoștința tuturor comercianților și industriașilor că ghișeul pentru vânzarea timbrelor 6% dela Administrația Financiară Brașov va fi deschis cu începere dela orele 6 dim. iar după amiază dela orele 15, ținând seamă de noul orar al magazinelor.

Contribuabilii sunt rugați a-și procura stocuri mai mari de timbre, de dorit pentru cel puțin 10 zile, pentru a evita aglomerația dela ghișeu și pierderea de timp.

Cum se aplică impozitul de 6% Apărarea Națională?

Intrucât în urma majorării impozitului excepțional pentru apărarea țării dela 5% la 6%, unele din timbrele acestui impozit ne mai fiind de valori adecuate, se face cunoscut că, până la imprimarea nouilor timbre, Ministerul încuviințează ca valorile de 5%, actualmente în circulație, să fie completate cu timbre fiscale de consumație de valorile 1, 2 și 4 lei.

7% reducere

Contribuabilii care vor achita integral până la 30 Iunie, inclusiv imozitele prevăzute de art. 182 din Codul de procedură Fiscală, stabilite pentru exercițiul 1944/45, beneficiază de o reducere de 7%.

A apărut — și în refugiu **Revista** — „Făt-Frumos“, An. XIX 1944 Nr. 2-3. Râmnicu-Vâlcea, str. Apostol Dumitrescu 18 și-i roagă pe onor abonați refugiați să binevoiască a-și comunica adresele d-lor.

Facultatea de filosofie și litere din Cluj-Sibiu

anunță o sesiune de examene parțiale și de licențe care va avea loc dela 25—30 Iunie la Sibiu.

Inscrierile la examene rămân valabile cele făcute în Aprilie.

Decan Secret. princip.
D. D. Roșca Gh. Vătășescu

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Cronica războiului

Frontul diplomatic

Atâta vreme cât evenimentele militare nu au fost aduse pe o linie hotărâtoare, manifestările diplomației au folosit de cele mai multeori drumuri ocolite, din mersul cărora s'au putut desluși numai cu oarecare aproximație scopurile de mai târziu. Odată cu angajarea într-o luptă de mari proporții, care trebuie să aducă limpezirea atât în domeniul raporturilor de forță cât și în acela al șanselor finale în acest războiu, diplomația își vedește rolul de auxiliar al armatelor, căutând să obțină sau să impună condițiuni favorabile pentru una sau alta din taberile aflate în luptă.

Presiunea asupra statelor baltice

exercitată de Anglo-americani, face parte din această fază actuală a frontului diplomatic. Eșecul suferit în Suedia, nu a putut să fie primit cu nepăsare de către Aliați, care au exercitat o îndelungată acțiune de presiune asupra regatului nordic, până când au reușit să obțină în cele din urmă o reducere a livrărilor de rulmenți pentru Germania în cursul acestui an, urmând ca în anul viitor să se procedeze la o revizuire a contractelor de livrare.

De sigur că această reușită a presiunilor aliate nu răscum-pără decât în mică măsură străduințele depuse pentru scopul amintit și acest lucru reiese din comentariile mai mult sau mai puțin oficiale, care nu arată nici un entuziasm față de hotărârile Suediei. Totuși, se pare că ne aflăm în fața unui indiciu că statul nordic are suficiente îngrijorări față de perspectiva unei întinderi a războiului spre spațiul Baltice, dacă ne orientăm mai ales și după faptul că el a luat și o serie de măsuri de ordin militar, între care mobilizarea unei părți din armată.

S'ar putea, în același timp, ca Anglo-americani să nu se oprească la condițiunile obținute recent și să continue a face presiuni asupra Suediei.

Raporturile americano-finlandeze

așa cum se prezintă ele, după invitația adresată ministrului Finlandei din Washington și colaboratorilor săi, de a părăsi Statele Unite, se încadrează și ele în acest războiu al nervilor extins acum asupra statelor din Nord, presupunând intenții de a deplasa o linie a frontului și în aceeași direcție, pe un spațiu mai larg.

Motivul acestei măsuri pare că a fost servit chiar din cercurile rusești, referindu-se la atitudinea ministrului finlandez dela Washington pe timpul negocierilor dintre Soviete și Finlanda, precum și la manifestările acestuia în domeniul propagandei pentru țara sa. De remarcat este însă faptul, că în vreme ce ministrul american dela Helsinki, părăsind Finlanda, nu a plecat mai departe de Stockholm, unde a rămas în expectativă, ministrului finlandez dela Washington, deși i se dau pașapoartele, i se spune în același timp că „aceasta nu însemnează o rupere a relațiilor dintre cele două țări“.

Intențiunile americane sunt apreciate de unele cercuri competente ca fiind de bine conturate și li se atribuie chiar o corelație cu cele stabilite în întrevederea dintre d-nii Roosevelt-Churchill și Stalin. După aceste vederi, o presiune de ordin diplomatic asupra Finlandei va trebui să aducă o schimbare a vederilor sale în domeniul politic și deci un compromis între Finlandezi și Ruși. Urmările unei asemenea situații nu sunt greu de întrevăzut, ele putând duce la o încercuire din partea celor trei aliați a spațiului nord-european.

Problema politicii externe a Turciei

ridicată în momentul demisiei dela afacerile externe a d-lui Menemencioglu, face și ea parte din actualitatea cauzată de noua fază a războiului și dacă până în prezent nu am putut cunoaște amănunte mai complete asupra acestui fapt, în schimb putem lua act de manifestările presei turcești care aduce suficiente precizii.

Astfel, „*Tasvirî Efkiar*“ afirmă că „*Turcia își respectă alianțele, dar regretă repetatele comentarii nepretentioase ale presei engleze; „Cumhuriyet” declară că „cei ce s'au așteptat la o modificare a politicii turcești în urma retragerii d-lui Menemencioglu au trebuit să se convingă că se înșelau”; „Tanin” după ce relevă faptul că retragerea d-lui Menemencioglu, diplomat de prim ordin, este regretabilă, susține totuși că „ea devenise inevitabilă, datorită deosebirii de vederi dintre d-sa și ceilalți membri ai guvernului turc”, afirmând mai departe că „politica externă a Turciei nu va fi modificată și că ea continuă a se baza pe alianța cu Anglia”. În sfârșit, deputatul Us, în ziarul „*Vakti*” referindu-se la regretabila plecare a d-lui Menemencioglu, subliniază că „ministerul de externe al Turciei s'a arătat potrivit unei modificări a politicii Strămtorilor” și constată apoi: „Atâta vreme cât neutralitatea Turciei a convenit pretențiilor englezi, activitatea ministrului de externe al Turciei a fost urmărită cu toată bunăvoința. Când aliații au luat inițiativa ofensivă pe toate câmpurile de luptă, Anglo-nordamericani au voit să profite la maximum de alianța cu Turcia. Aliații nu au mai tolerat trecerea vaselor germane prin Strămtori, cu toate că mai înainte nu au avut nimic de obiectat în astfel de cazuri“.*

Din toate cele scrise, se relevă deci părerea de rău a tuturor cercurilor turcești față de plecarea d-lui Menemencioglu din fruntea unui minister pe care l-a condus în mod strălucit, dar în același timp și sentimentul de neputință în schimbarea acestei hotărâri.

Poziția generalului De Gaulle

Același mers al evenimentelor militare a pus în discuție și problemele referitoare la Franța. Generalul De Gaulle, care și-a asumat răspunderi asemănătoare cu ale altor guverne, acțiunea pentru a i se recunoaște calitatea de șef al guvernului provizoriu francez și în acest scop a avut de curând întrevederi cu membrii cabinetului britanic la Londra. Până în prezent, Londra a evitat să ia o poziție oficială hotărâită în această privință. Rolul de a menține buna dispoziție a comitetului din Alger a fost lăsat cercurilor din

de **Mardare Mateescu**

jurul d-lui Eden, pe câtă vreme d-l Churchill, vorbind în Camera Comunalor, a condiționat atitudinea americană. În cercurile oficiale ale Statelor Unite poziția lui De Gaulle e deocamdată șubredă. Urmează să se vadă rezultatul vizitei generalului la d-l Roosevelt, anunțată pentru sfârșitul lunii acestuia sau începutul celei viitoare.

Situația pe fronturi

Avionul fără pilot

„bomba planată“, „cântul iadului“, sunt denumiri intrate recent în terminologia războiului, prin introducerea noii arme secrete germane, cu care au fost bombardate întinse regiuni din Anglia. Germanii li spun „*Wawa*“ prescurtarea lui Wunderwaffe, adică „arma minune“. Este vorba de o bombă inezestrată cu aripi ca ale unui planor și care se presupune a fi acționată prin unde herțiene sau pe principiul rachetei. Primele bombardamente cu această armă nouă, efectuate asupra Angliei, au fost anunțate chiar de către ministrul de interne englez, d-l Morrison. El a afirmat că au fost luate contra măsurii și că populația trebuie să se adăpostească contra acestor bombe întocmai ca la bombardamentele obișnuite.

Bineînțeles, că atacurile cu noua armă crează serioase dificultăți vieții zilnice mai ales pe coasta de sud a Angliei.

Pe frontul invaziei

Pe frontul de invazie din Normandia, se precizează tot mai bine intenția comandamentului aliat de a tăia complet ieșirea din peninsula Cotentin și a obține astfel stăpânirea portului Cherbourg, unul din cele mai mari ale Franței. În același timp trupele comandate de generalul Montgomery execută presiuni către Sud și Vest, spre a lărgi spațiul de debarcare. Mișcarea spre Vest ar viza portul Le Havre. În afară de rezistența dela Cherbourg, trupele germane în frunte cu Mareșalul Rommel au organizat o puternică rezistență la Caen, unde presiunea anglo-americană se face tot mai vizibilă în intenția de a înconjura acest oraș cheie. Se remarcă faptul, că spre deosebire de prima fază a luptelor, comandamentul german aduce permanent întăriri în regiune.

Pe frontul Finlandez

unde s'a declanșat ofensiva rusească, comandamentul sovietic își precizează intenția de a se apropia de orașul Viborg, una din pozițiile cele mai importante în Sudul Finlandei. Apărarea finlandeză este foarte îndârjită, provocând inamicului pierderi din cele mai importante. Este menționată activitatea susținută a aviației sovietice, care atacă atât pe uscat, cât și pe apă.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astrei“ din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200